

výrok o trovách konania (výrok III) však zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie s odôvodnením, že na účely trov konania bude potrebné zistiť tarifnú hodnotu predmetu konania.

3. Po zistení hodnoty sporu okresný súd už v štádiu prisudzovania konkrétnej výšky trov konania vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „VSÚ“) uznesením z 13. februára 2018 priznal sťažovateľom náhradu trov konania 148 067,34 eur. Okresný súd uznesením z 13. augusta 2018 uznesenie VSÚ zrušil. Následne druhým uznesením z 12. apríla 2019 okresný súd VSÚ priznal sťažovateľom náhradu trov konania 36 974,12 eur. Na základe sťažnosti účastníkov konania okresný súd uznesením z 30. júna 2020 zmenil rozhodnutie VSÚ a priznal sťažovateľom náhradu trov konania vo výške 32 850,11 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia uviedli, že trovy právneho zastúpenia boli nesprávne vyčíslené z neurčitej hodnoty. Následne na základe výzvy dali vypracovať znalecký posudok sťažovateľa, ale aj žalovaného. Sťažovatelia tvrdili, že doba zisťovania hodnoty predmetu sporu trvala od januára 2016 do júla 2020. Sťažovatelia vyslovili, že okresný súd postupoval v rozpore s ustanovením § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Tiež uviedli, že *„Súd určil celkovú hodnotu predmetu sporu a následne určil tarifnú hodnotu odmeny bez toho, že by zohľadňoval hodnotu podielov jednotlivých žalobcov“*. Sťažovatelia požiadali Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o výklad ustanovenia § 13 ods. 2 vyhlášky, ktoré im oznámilo, že ustanovenie sa vzťahuje na prípady *„spoločných úkonov pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb“*, pritom *„nie je dôležité, či ide o samostatné alebo nerozlučné procesné spoločenstvo“*. Sťažovatelia tiež podali podnet generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky na podanie mimoriadneho dovolania, ktorý uviedol, že ustanovenia § 419 a § 421 Civilného sporového poriadku nepripúšťajú dovolanie proti výroku odvolacieho súdu o trovách konania. Sťažovatelia svoju argumentáciu podložili rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyššieho súdu“) a ústavného súdu, podľa ktorých sa v takomto prípade základná sadzba tarifnej odmeny má určiť podľa § 9 ods. 1 vyhlášky. V závere sťažovatelia uviedli, že okresný súd postupoval svojvoľne a v rozpore s rozhodovacou činnosťou súdnych autorít.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol, že v sporovej veci sťažovateľov bolo meritórne rozhodnuté v roku 2015. Prebiehajúce konanie sa týka už len trov právneho zastúpenia, ktorého príjemcom je právny zástupca sťažovateľov, teda v tomto štádiu konania sa žiadnym spôsobom dané rozhodnutie sťažovateľov nedotkne. Tiež uviedol, že dĺžka konania je závislá na aktivite jednotlivých účastníkov oboch sporových strán. Ďalej tvrdí, že v odôvodnení rozsudku krajského súdu bola sporovým stranám vysvetlená nemožnosť aplikácie § 13 ods. 2 vyhlášky pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania. Krajský súd tak stanovil okresnému súdu jasné mantinely v súvislosti s ďalším rozhodovaním. Z uvedeného dôvodu je okresný súd toho názoru,

že jeho rozhodnutie nie je arbitrárne, pretože sa od záväzného právneho názoru nadriadeného súdu neodchýlil.

6. Sťažovatelia vo svojom ďalšom podaní uviedli, že v ústavnej sťažnosti predložili rozhodnutia ústavného súdu aj najvyššieho súdu, z ktorých je možné konštatovať, že súdna prax pri výklade § 13 ods. 2 vyhlášky je ustálená a jednotná a právny názor odvolacieho súdu v tomto prípade je úplne odlišný od ustálenej súdnej praxe. Sťažovatelia pri svojej argumentácii vychádzali tiež z rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 4Co/682/2014, sp. zn. 6Co/101/2015, v ktorých odvolací senát rozhodol v súlade s ustálenou súdnou praxou. V závere sťažovatelia poznamenali, že súdu navrhli, aby si vyžiadal znalecké posudky, ktoré vypracovali znalci z odboru oceňovania nehnuteľností a nie znalci z odboru ohodnocovania poľnohospodárskej pôdy. Podľa názoru sťažovateľov hodnota nehnuteľností, ktorú určil znalec, nezodpovedá realite.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1 ústavy).

8. Každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje (čl. 20 ods. 1 ústavy).

9. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

10. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (rozsudok ESLP z 23. septembra 1997 vo veci Robins proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 22410/93).

11. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

12. Ústavný súd môže zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov týkajúcej sa trov konania len vtedy, ak by závery všeobecných súdov zahŕňali črty svojvôle a interpretácia a aplikácia príslušných právnych noriem by predstavovala extrémne vybočenie z pravidiel (IV. ÚS 248/08).

13. Základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak (§ 9 ods. 1 vyhlášky).

14. Základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb (§ 13 ods. 2 vyhlášky v znení od 1. júna 2010 do 30. júna 2013).

15. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietali, že okresný súd pri vyčíslení náhrady trov konania nepoužil § 13 ods. 2 vyhlášky a nezohľadnil hodnotu podielov jednotlivých žalobcov. Po zrušení rozsudku okresného súdu krajským súdom v časti o náhrade trov konania (výrok III) bolo úlohou okresného súdu zistiť tarifnú hodnotu predmetu konania (spornej nehnuteľnosti). Predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k tzv. urbárskym nehnuteľnostiam, teda k spoločným pozemkom v režime nedielného spoluvlastníckeho práva, čím je daná identickosť skutkových okolností, ako aj režimu právneho posúdenia veci vo vzťahu k jednotlivým žalobcom, avšak vo výsledku ich spoločnému nároku, čo zakladá daný typ procesného spoločenstva v tomto konaní.

16. Okresný súd, berúc do úvahy hodnotu spornej nehnuteľnosti, aplikoval § 9 ods. 1 vyhlášky, zistil základnú sadzbu tarifnej odmeny (§ 10 ods. 1 vyhlášky), ktorú bolo potrebné považovať za výslednú hodnotu jedného úkonu právnej služby (bez jeho ďalšieho navyšovania podľa § 13 ods. 2 vyhlášky), násobil počtom uplatnených a účelne vykonaných úkonov právnej služby (pri niektorých úkonoch vo výške ich $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{4}$) a k nim prináležiacim paušálnym náhradám (vo výške zodpovedajúcej obdobiu vykonania jednotlivých úkonov právnej služby § 16 ods. 3 vyhlášky) s pripočítaním 20 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky), ktorej je právny zástupca žalobcov platiteľom a uplatnených cestovných náhrad a vo výsledku dospel k napadnutej čiastke trov konania.

17. Okresný súd pri vydaní napadnutého uznesenia vychádzal z hodnoty predmetu sporu, z viazanosti právnym názorom krajského súdu, znaleckého posudku [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a z výsledkov revízneho znaleckého posudku vypracovaného Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave, Stavebná fakulta STU – Ústav súdneho znelectva. Okresný súd tak ustálil hodnotu predmetu sporu na 453 417,27 eur. Podľa § 10 ods. 1 a § 10 ods. 2 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavoval 1 329,57 eur. Okresný súd priznal právnemu zástupcovi žalobcov (1 – 42, 44 – 170, 172 – 214 a 216 – 230), medzi ktorými sú aj sťažovatelia náhradu trov právneho zastúpenia 32 850,11 eur. Okresný súd priznal náhradu trov právnej služby za úkony, ktoré považoval za účelné a preukázané a ktoré bližšie špecifikoval v bodoch 30 – 33 napadnutého uznesenia.

18. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom okresného súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ani finálne priznaná náhrada trov právneho zástupcu 32 850,11 eur nie je z hľadiska sumy zanedbateľnou. Aj napriek tomu, že vec bola zaiste komplikovaná z dôvodu veľkého penza žalobcov, avšak skutkové východiská boli identické, čo umožňuje právnemu zástupcovi sa na niektoré úkony pripravovať a následne ich realizovať globálne. Priznaná náhrada trov nie je neprimeraná. V súdnej praxi možno odsledovať aj taký výsledok, že sa zisťovanie hodnoty predmetu sporu len na účely trov právnej služby advokáta považovalo za proces spojený s už neprimeranými ťažkosťami a rozhodla premisa neoceniteľného predmetu konania. Závery okresného súdu v napadnutom uznesení sú riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľov, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.

20. Sťažovatelia porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy odvíjajú od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

21. S prihliadnutím na odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade nevidí porušenie označených práv sťažovateľov podľa ústavy a dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavnej sťažnosti nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu